

WITTE DONDERDAG 2020.

"Gedenken wij dankbaar de daden des Heren"

In deze viering gedenken wij Jezus grote liefdedaad, waardoor Hij in zijn beweging naar de Vader allen meeneemt, die bereid zijn Hem te volgen.

Zijn Uur is aangebroken, Hij deelt het met de zijnen. Alles wat omgaat in zijn hart, deelt Hij in dit uur aan hen mee. Hij deelt zichzelf met hen. Zijn gave is zulk een overvloed, dat zij niet in een enkel teken of woord te vatten is.

De evangelisten vullen elkaar meer dan ooit aan: de drie synoptici beschrijven de instelling van de eucharistie, en het vierde evangelie beeldt Jezus' zelfgave uit in de scène van de voetwassing.

Ieder jaar is het een genade dit gebaar van de Heer na te mogen voltrekken. Zijn voorbeeld letterlijk te mogen navolgen, als een heilig teken, een sacramentale, misschien wel een sacrament, waarin Christus zelf werkzaam aanwezig wil zijn. Maar zijn oproep om Hem na te volgen betekent niet dat wij Hem moeten imiteren, oneerbiedig gezegd, dat wij Hem moeten na-apen, maar dat wij worden uitgenodigd ons de innerlijke gesteltenis eigen te makendie in Hem was.

“Hij die bestond in goddelijke majesteit heeft zich niet willen vanstklampen aan de gelijkheid met God: Hij heeft zich van zich zelf ontdaan en het bestaan van een slaaf aangenomen. Hij is aan de mensen gelijk geworden. En als mens verschenen heeft Hij zich vernederd.”(Fil.1, 6-8a)

Die houding uiterlijk navolgen brengt ons voor ogen waartoe Jezus ons uitnodigt, maar nu wij dat dit jaar niet kunnen doen moge de herinnering aan zijn zelfgave ons doen beseffen dat onze viering op deze avond meer is dan een sacraal *spel*. In de voetwassing drukt Jezus totale dienstbaarheid uit, en vraagt Hij zijn volgelingen ook daartoe bereid te zijn. Zich te bekleden met het kleed van eenvoud en deemoed. Jezus cijfert zich weg en maakt zich tot gave: Hij nodigt ons uit om ons zelf te veranderen, te transsubstantiëren.

Er vindt hier een totale omkering plaats: moeten de *leerlingen* hun Meester niet dienen, en bereid zijn Hem met hun leven te verdedigen? Hij geeft zijn leven voor hen prijs, zoals Hij hen ook de dienst bewijst van een slaaf. Hij doet het niet **als** een slaaf: nee, in zijn dienst *blijft* Hij hun Heer en Meester, zijn nederigheid kunnen allen volgen, ook zij van wie niet het offer van hun leven wordt gevraagd. Daarom blijft deze slavendienst ook niet onopgemerkt, maar haalt zij heel het gedragspatroon van de leerlingen onderste boven. Door zijn voorbeeld brengt Jezus zijn volgelingen af van het piramidaal model, waar de massa zucht onder de heerschappij van een kleine bovenlaag. In de gemeenschap die Hij sticht is de kleine en zwakke veilig, en wordt de mindere gedragen door de sterkere, terwijl heel het bouwwerk rust op Hem, de hoeksteen.

Brs. en zrs. Vandaag worden wij uitgenodigd om samen zo'n gemeenschap te vormen, en elke eucharistieviering doet opnieuw een beroep op ons: om ons te laten opbouwen, om Jezus niet af te wijzen, maar Hem te aanvaarden als onze Sterke God, die niet als een Farao aanbeden wil worden, maar die als een herder alles over heeft voor ons, en ons dit éne vraagt: dat wij doen, wat Hij gedaan heeft, en vooral in zijn Geest.

Door de eeuwen heen heeft de kerk toch weer modellen van de profane samenleving overgenomen. Na de Constantijnse vrede werd de positie van de kerkelijke leiders ook maatschappelijk overheersend. We leven in een nieuw tijdperk, waarin veel verdwijnt, maar waarin ook oude waarden worden opgegraven en herontdekt. Laten we daar dankbaar voor zijn en bidden dat zij vrucht mogen voortbrengen voor de kerk van nu en van morgen.